

Õiguskantsleri Kantselei

Annika Oja
Eesti Patsientide Liit
info@patsiendid.ee

Teie 27.05.2026 nr

Meie 16.06.2026 nr 16-6/261443/2605140

Puudega inimese tahtevastane hooldekodusse viimine

Austatud Annika Oja

Pöördusite õiguskantsleri poole telesaates „Pealtnägija“ käsitletud juhtumist ajendatuna. Küsisite, kas inimest tohib tema tahte vastaselt viia hoolekandenasutusse ning millist abi peab inimesele osutama kohalik omavalitsus.

Tänan Teid olulise küsimuse tõstatamise eest. Kuna konkreetses asjas on käimas kohtuvaidlus, ei saa õiguskantsler selle juhtumi suhtes oma seisukohta kujundada ([õiguskantsleri seaduse § 25 lg 2](#)).

Saame siiski selgitada, et Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) kohaselt on igaühel õigus vabadusele ja isikupuutumatussele (§ 20 lg 1) ning tervise kaitsele (§ 28 lg 1). Puuetega inimesed on riigi ja kohalike omavalitsuste erilise hoole all (PS § 28 lg 4).

[Puuetega inimeste õiguste konventsiooni](#) artiklis 19 on selgelt kirjas, et igal puudega inimesel on õigus iseseisvale elule, sealhulgas on tal õigus valida, kus ja kellega ta koos elab. Selleks, et inimene saaks neid valikuid teha, tuleb rakendada mõistlikke abinõusid. Konventsiooni kohaselt on mõistlikud abinõud sellised vajalikud ja asjakohased kohandused, mis ei ole ülemäära koormavad ning on konkreetsel juhul vajalikud, et tagada puuetega inimesele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste teostamine või kasutamine teistega võrdsel alustel.

Niisiis on ka puuetega inimesel õigus valida elukohta. Kedagi ei saa tema kodust lahkuma sundida või hooldekodusse viia. Riik ja linna- või vallavalitsus peavad inimesele osutama abi, kuid selle abi suuruse (ja mõistlikkuse) üle otsustatakse konkreetselt olukorrast lähtudes. Inimesele osutatakse abi sellisel viisil ja sellises ulatuses, nagu Riigikogu on seadustes ette näinud. Puuetega inimese abistamise otsust tehes peab arvestama ka selle inimese laste õigusi.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/

Liisi Uder
puuetega inimeste õiguste valdkonna juht
õiguskantsleri volitusel

Liisi Uder 693 8437
Liisi.Uder@oiguskantsler.ee

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee